

Regelverk for tilskuddsordning:

Nasjonal ALIS og veiledning

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet er å få flere leger til å starte opp med og fullføre spesialisering i allmenntidning.

Leger som spesialiserer seg i allmenntidning (ALIS) etter ny ordning for spesialistutdanning, kan få tilbud om avtaler med kommunen om særskilte tiltak som bidrar til forutsigbarhet og trygghet i tiden spesialistutdanningen pågår (ALIS-avtale). Avtalene inneholder tiltak og oppfølging i spesialiseringssløpet som kommer i tillegg til det legen har krav på som følge av [Forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger \(spesialistforskriften\)](#).

Tilskuddsordningen skal bidra til å dekke kommunenes merkostnader ved inngåelse av ALIS-avtaler innenfor gjeldende regelverk og gitt tilskuddsramme.. Ordningen bidrar også til å dekke kommunenes utgifter til forskriftsfestet veiledning til leger som er under spesialisering i allmenntidning, og som ikke har ALIS-avtale.

Målgruppen er leger i kommunalt legearbeid som spesialiserer seg i allmenntidning, herunder fastleger, fastlegevikarer, introduksjonsleger og leger i andre allmenntidningsstillinger i kommunen.

2. Kriterier for måloppnåelse for ordningen som helhet

Med utgangspunkt i overordnet mål for tilskuddsordningen skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), som igjen skal rapportere til Stortinget om resultater og effekt som er oppnådd.

Dette ivaretas ved regelmessig rapportering hvor følgende punkter inngår:

- Antall ALIS-avtaler
- Antall fastleger som er spesialister i allmenntidning
- Antall ferdige spesialister i allmenntidning per år

3. Hvem kan søke

- Kommuner
- Fylkeskommuner
- Interkommunale selskaper
- Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- Frivillige og ideelle organisasjoner
- Universiteter og høyskoler
- Bedrifter
- Søkere utenfor Norge (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg, vilkår og presiseringer:

Kommuner som har leger under spesialisering i allmenntidning i ny ordning for spesialistutdanning (ALIS), kan søke om tilskudd fra ordningen.

Helse Nord ved Universitetssykehuset i Nord-Norge kan søke om tilskudd til Svalbard fra tilskuddsordningen, jfr. Prop. 129 S (2016-2017).

4. Krav til søknaden

- Søkerens mål med tilskuddet
- Beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- Budsjett (oppstillingen skal kunne sammenliknes med regnskapet dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering eller tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Søkerens vurdering av risiko ved tiltaket
- Redegjørelse for interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse for tiltaket

Søknaden undertegnes av kommunedirektør eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Søknad om tilskudd skal sendes Helsedirektoratet på fastsatt digitalt skjema. Lenke til søknadsskjema ligger tilgjengelig i utlysningen på Helsedirektoratets nettsider.

Ordningen er refusjonsbasert. Det vil si at det kun kan søkes om tilskudd etterskuddsvis for perioden 01.06.2025 – 31.05.2026. Kommunen skal ha mottatt krav fra ALIS før søknad sendes inn.

Før søknad om refusjon kan sendes inn skal revisor bekrefte at:

- Det er inngått ALIS-avtale mellom kommunen og ALIS det søkes å få refundert utgifter for. Avtalen må dekke hele perioden det søkes refusjon for.
- Helsedirektoratets mal for ALIS-avtale er benyttet.
- Innholdet i ALIS-avtalen og søknaden er i tråd med kravene i tilskudsregelverket.
- Det er samsvar mellom arbeidsavtalen/ansettelsesforholdet, stillingstypen og stillingsstørrelsen som er angitt i søknaden. (Kommunen skal ha gjort en skjønnsmessig vurdering når det gjelder stillingsprosent for selvstendig næringsdrivende.)
- Kostnader som søkes refundert er ikke overlappende (samme HPR-nummer og samme periode)
- Beløpet som søkes refundert ikke overstiger dokumenterte utgifter i tråd med kravene i ordningen.

Kommunen skal sende søknaden via tilskuddsportalen til kommunens revisor for bekreftelse. Revisor skal kontrollere og sende søknaden videre til Helsedirektoratet. I dette arbeidet skal kommunen:

- sikre at søknadsskjemaet er korrekt utfylt.
- sikre at revisor som skal signere på søknaden, har fått nødvendig rolle i Altinn - som gir nødvendig tilgang til tilskuddsportalen. Se lenke til veiledning i utlysningen.
- sikre at utfylt søknad, eventuelt med tilhørende dokumentasjon, gjøres tilgjengelig for revisor innen den fastsatte fristen.
- tilrettelegge for dialog med revisor der det er uenighet om tolkningen av regelverket for tilskuddsordningen eller utfyllingen av søknaden.
- fremlegge dokumentasjon som revisor ber om og anser som relevant for å kontrollere refusjonskravet.
- tilrettelegge for at revisor signerer og sender søknaden, inkludert revisorbekreftelsen, til Helsedirektoratet, innen søknadsfristen.

5. Tildelingskriterier

- Skjønnsmessig vurdering med grunnlag i forventet måloppnåelse
- Enkeltstående tilskudd hvor mottaker er navngitt i statsbudsjettet
- Kvantifiserbare tildelingskriterier
- Andel av regnskapsførte utgifter

Det kan innvilges tilskudd til:

Tilskuddsmidlene skal bidra til å dekke kommunens kostnader ved inngåelse av ALIS-avtaler.

Tabell 'Standard avtaleelementer for alle søkerkommuner' gir oversikt over hva tilskuddet kan benyttes til, og er uttømmende for alle kommuner med unntak av kommuner i sentralitetsgrad 6.

Kommuner i sentralitetsgrad 6 er definert av Helsedirektoratet til å ha særskilte rekrutteringsutfordringer, og vil kvalifisere for tilskudd til tilleggselementer utover rammene for standardelementene.

Tilskuddsmidlene skal også bidra til å dekke utgifter som kommunen har hatt til forskriftsfestet veiledning av ALIS som ikke har ALIS-avtale. Veiledningen må være gjennomført i tråd med kravene i spesialistforskriften.

Læringsaktivitet er en nærmere definert og strukturert aktivitet som gjennomføres med sikte på å oppnå læringsmål. Listen over læringsaktiviteter som refunderes over denne tilskuddsordningen er uttømmende, og inkluderer kurs, hospitering, praksisbesøk, individuell veiledning, gruppeveiledning, og eventuelt nødvendige fordypningsdager.

Se presiseringer i tabellen.

Standard avtaleelementer for alle søkerkommuner	Presiseringer
Kompensasjon ved fravær Kompensasjon ved fravær fra fastlegepraksis for gjennomførte læringsaktiviteter. Refunderes for maksimalt 20 dager (160) timer per ALIS per år.	Gjelder ikke allmennlege i kommunalt legearbeid utenfor fastlegeordningen. Helsedirektoratets sats for beregning av tilskudd til praksiskompensasjon er 0.60 x salærsatsen. Salærsatsen som gjelder ved utlysningstidspunktet legges til grunn for beregning av tilskuddet i hele søknadsperioden. Oppdaterte beløp vil til enhver tid finnes på Helsedirektoratets nettsider.
Kompensasjon for utgifter til gjennomførte læringsaktiviteter Gis inntil en maksimal grense på kr. 14.000 per ALIS per år.	Dette avtaleelementet er ment å dekke utgifter som ikke dekkes av legeforeningens utdanningsfond II.
Kompensasjon for lavere produktivitet Produktivitetselementet gis kun i de 24 første månedene ALIS arbeider som fastlege eller fastlegevikar. Dette gjelder uavhengig av legens stillingsprosent. Kompensasjonen utgjør 125 000 kroner per ALIS per år i fulltidsstilling.	Dette avtaleelementet gjelder ikke for introduksjonsleger og allmennleger i kommunalt legearbeid utenfor fastlegeordningen.

Standard avtaleelementer for alle søkerkommuner	Presiseringer
Kompensasjon for kommunens utgifter til veiledning Dette avtaleelementet er obligatorisk, noe som følger av spesialistforskriftens krav til veiledning. Veiledning skal gis jevnlig og i gjennomsnitt tilsvare minimum 42 timer per år. I tillegg gis kompensasjon for inntil 1,5 times for- og etterarbeid per måned i 10,5 av årets måneder for veileder.	Helsedirektoratets sats for beregning av tilskudd til veiledning er satt til 1,15 x salærsatsen. Salærsatsen som gjelder ved utlysningstidspunktet legges til grunn for beregning av refusjon i hele søknadsperioden.
Praktisk tilrettelegging for gode utdanningsløp Inntil 5% av søknadsbeløpet per ALIS kan benyttes av kommunen for å understøtte gode utdanningsløp.	Å legge til rette for gode utdanningsløp kan eksempelvis gjøres gjennom koordinering, faglige fellesskap, opplæring av veileder og nettverkssamlinger. Det oppfordres til dialog med regionalt ALIS og SamLIS rådgivingskontor.

Tilleggs-elementer for kommuner i sentralitetsgrad 6 – utover standardelementer	Presiseringer
Tilleggs-elementene tilbys av kommunen gjennom dialog med den enkelte ALIS, og kan variere fra avtale til avtale.	Tilleggs-elementer må støtte opp under formålet om å bidra til trygge og forutsigbare spesialistutdanningsløp. Tilskuddet skal ikke benyttes til utstyr eller investeringer av varig karakter.

Inngangsvilkår:

Det er en forutsetning for å kunne få refundert kostnader over ordningen at kommunen er registrert utdanningsvirksomhet for gjennomføring av spesialistutdanning i allmenntidmedisin. Kommuner som har midlertidig registrering, eller har søknaden under behandling kan også søke om å få kostnader refundert.

ALIS må være i gang med ny ordning for spesialistutdanning, og veileder må være tildelt. Videre må det være utarbeidet en individuell utdanningsplan for ALIS. Gjennomførte læringsaktiviteter må vurderes og dokumenteres fortløpende i Kompetanseportalen. Kommunen og ALIS må ha inngått ALIS-avtale, hvor Helsedirektoratets mal er benyttet. Malen finnes på Helsedirektoratets nettsider. Det er ikke et krav at ALIS-avtalen vedlegges, men kommunen må kunne fremlegge avtalen ved kontroll.

I tilfeller hvor kommunen selv ikke drifter tjenesten der ALIS er ansatt eller tilknyttet, men denne likevel inngår som en del av kommunens helse- og omsorgstjeneste, og kravene til dette regelverket for øvrig er oppfylt, kan Helsedirektoratet vurdere å gjøre unntak fra kravet om at kommunen selv inngår ALIS-avtalen.

Tillegg og presiseringer:

I tilfeller hvor det ikke inngås ALIS-avtale kan kommunen søke tilskudd for å få refundert utgifter til forskriftsfestet veiledning. Det kan kun søkes tilskudd til veiledning for den stillingsandelen som ALIS er ansatt i, eller har avtale for, i kommunen.

Det kan ikke innvilges tilskudd til ALIS som er ansatt i eller på annen måte yter medisinske tjenester eller

helsehjelp for vikarbyrå eller annen privat kommersiell aktør innen medisinsk virksomhet¹. Dette gjelder uavhengig av om ALIS på deltid har kommunal avtale eller ansettelse i kommunen.

Det er et krav at vikariater må være av minst 3 måneders sammenhengende varighet for å kunne innvilges ALIS- tilskudd. Begrensningen gjelder ikke for tilskudd til veiledning.

Vurderingskriterier og utmåling av tilskuddets størrelse:

Den maksimale rammen for refusjon avhenger av om ALIS er fastlege eller fastlegevikar, introduksjonslege, allmennlege i annet kommunalt legearbeid eller om det kun søkes tilskudd til veiledning. Rammen graderes i henhold til stillingsandel, stillingstype og antall dager i perioden det søkes refusjon for.

Tilskuddets størrelse vil videre avhenge av om kommunen er definert av Helsedirektoratet til å være i kategorien med særskilte rekrutteringsutfordringer (sentralitetsgrad 6).

ALIS kan av ulike grunner ha ujevn progresjon gjennom utdanningsløpet. Tilskudd per ALIS-avtale og veiledning kan gis for totalt 5 år per fulltidsstilling. Perioden kan forlenges ved deltidsarbeid, og ved lov- og avtafefestet fravær.

Dersom Helsedirektoratet ser at det samlede søknadsbeløpet over ordningen overskrider tilgjengelig budsjettamme, vil det i saksbehandlingen kunne bli nødvendig å nedjustere utbetalingen til kommunene.

6. Saksbehandling

Utlysning:

Utlyses på www.helsedirektoratet.no/tilskudd

Søknadsbehandling:

Søknadsfrist: Søknaden skal sendes innen fristen som fremgår på utlysningen

Innstilling fremmes av: Helsedirektoratet

Innstilling godkjennes av: Helsedirektoratet

Avgjørelser/vedtak fattes av: Helsedirektoratet

Hvordan skal søker opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev

Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Revisors bekreftelse på kontroll angitt i punkt 4 er en del av søknadsprosessen.

Klage på vedtaket:

Innvilgelse av / avslag på tilskudd fra ordningen er ikke et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det ikke klagerett.

Presiseringer om utbetaling:

Tilskuddsmottaker må varsle Helsedirektoratet dersom adresse, bankkontonummer eller

¹Legekontor / Arbeidsfelleskap / fastlegevirksomhet(er) hvor legene utøver fastlegetjenester etter avtale med kommunen, jfr. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 1. ledd punkt 4 (fastlegeordning) og forskrift om fastlegeordning i kommunene omfattes ikke av begrensningen. Tilsvarende omfattes ikke tilfeller der ALIS som avtalepart yter helsehjelp etter avtale med det offentlige hjemlet i lov eller forskrift

organisasjonsnummeret er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Helsedirektoratet.

7. Krav til rapporteringen fra tilskuddsmottaker

Dette er en refusjonsordning uten krav til videre rapportering fra tilskuddsmottaker. Nødvendig dokumentasjon for at utbetaling skal kunne finne sted, fremlegges kommunens revisor som del av søknadsprosessen.

8. Oppfølging, kontroll og evaluering

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller av tilskuddsmottaker, og føre kontroll med at bevilgningen brukes etter kravene i regelverket og tilskuddsbrev. Videre at opplysninger som legges til grunn for tildelingen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.

Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Helsedirektoratet skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om en tilskuddsordning er effektiv når det gjelder ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet. Helsedirektoratet vurderer fortløpende om tilskuddsordningen skal evalueres.

Tillegg og presiseringer:

Helsedirektoratet kan be om innsyn i inngått ALIS-avtale og regnskap.

Kommunen må kunne fremlegge dokumentasjon på hvordan tilskuddet har blitt brukt, med tilhørende bilagsføring.

9. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd. Dette gjelder også for tilskudd hvor tilskuddsforvaltningen er delegert til andre aktører, for eksempel Statsforvalteren.

Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak hvis det kommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at en mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottakeren ikke bruker tilskuddet i samsvar med de fastsatte betingelsene.

Helsedirektoratet kan kreve tilskuddet tilbakebetalt hvis mislighold blir dokumentert, for eksempel hvis mottakeren ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger. Mislighold av tilskuddsmidler kan også få rettslige konsekvenser.

Se også siste gyldige versjon av: [Standardvilkår for tilskudd fra Helsedirektoratet](#)